

บทคัดย่อ

ปัจจุบัน มีคนลาวในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีหลายสถานะที่แตกต่างกันไปมีทั้งคนลาวเข้าเมืองที่ถูกกฎหมาย คนลาวที่เข้าเมืองไม่ถูกกฎหมาย และคนลาวที่ไม่ได้เข้าเมืองเพราะเกิดในประเทศไทยแต่ยังไม่ได้รับสัญชาติไทย เพราะบิดา มารดาเป็นคนลาว กลุ่มคนเหล่านี้ส่วนมากเข้ามาเพื่อหางานทำและเข้ามาเพื่อวัตถุประสงค์อื่นที่มีไว้เพื่อทำงาน ซึ่งมีมาอย่างช้านาน บางคนก็มีนิติสัมพันธ์ทางครอบครัวกับบุคคลที่มีสัญชาติไทย ฉะนั้นจึงเป็นการยากในการจัดการประชากรในปัญหาดังกล่าว เนื่องจากหลายกรณี มีหลายปัจจัย มีหลายสถานะของบุคคลที่แตกต่างกัน รัฐไทยจึงได้มีนโยบายออกกฎหมาย มีการผ่อนผันให้คนลาวที่เข้าเมืองผิดกฎหมาย และแรงงานลาวที่ผิดกฎหมาย ที่อยู่ในระหว่างรอการส่งกลับ ได้รับสิทธิอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นการชั่วคราว และสามารถทำงานได้ภายใต้เงื่อนไขและข้อจำกัดตามที่กฎหมายไทยกำหนด กฎหมายไทยได้มีการกำหนดกระบวนการ วิธีและขั้นตอนในการเข้าสู่กระบวนการสถานะทางกฎหมาย ทั้งคนลาวที่เข้าเมืองถูกกฎหมาย คนลาวที่เข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมายและคนลาวที่ไม่ได้เข้าเมืองไว้แตกต่างกันไปตามลักษณะ สถานะและเหตุผลในการพิจารณาให้ทางสถานะตามกฎหมาย

ในปัจจุบันมีกฎหมายระหว่างประเทศหลายฉบับซึ่งมีบทบัญญัติในการให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชน อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนพึงมี เช่น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม นอกจากนี้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบันก็ได้บัญญัติรับรองสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลไว้เช่นกัน ซึ่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองนี้ก็เป็นสิทธิมนุษยชนประการหนึ่งที่ได้รับการคุ้มครองทั้งตามกฎหมายระหว่างประเทศ และกฎหมายภายในของประเทศไทยเอง แต่ความมีอยู่อย่างจำกัดของทรัพยากรในแต่ละรัฐ ทำให้สิทธิและสถานะทางกฎหมายของคนที่มีเชื้อชาติของรัฐนั้นมิใช่สิทธิเด็ดขาด แต่เป็นสิทธิที่มีเงื่อนไข คือรัฐสามารถกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับสิทธิทางด้านต่างๆได้ เช่น การให้สิทธิอาศัย การรักษาพยาบาล การถือครองทรัพย์สิน และสิทธิในการทำงานแก่คนที่มีเชื้อชาติของตนได้

ด้วยคนลาวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย มีด้วยกันหลายประเภทที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน แม้ว่าจะมีกฎหมายที่รับรองสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ไว้ไม่แตกต่างกันก็ตาม แต่สถานะดังกล่าวนั้นก็อาจถูกจำกัดไว้ด้วยเหตุผลที่ว่า บุคคลดังกล่าวนั้นอยู่ในรัฐอื่นที่มีรัฐเจ้าของสัญชาติของตนหรือเรียกว่าเป็นสิทธิที่มีเงื่อนไขโดยอำนาจอธิปไตยของรัฐนั้นๆ ซึ่งในปัจจุบันคนลาวได้ปรากฏตัวในรัฐไทย 3 ประเภทด้วยกัน คือ 1. คนที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย 2. กลุ่ม

คนที่เข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และ 3. กลุ่มคนที่มิได้เข้าเมืองเพราะเกิดในประเทศไทยแต่ ถูกถือว่าเป็นคนที่เข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

ข้อเท็จจริงอีกประการหนึ่งที่ปรากฏคือ เมื่อปฏิเสธไม่ได้ถึงการมีอยู่ของคนต่างด้าวในประเทศไทยโดยเฉพาะคนลาวในประเทศไทย ในระหว่างที่กระบวนการแก้ไขปัญหาเรื่องสถานะของบุคคลเหล่านี้ยังไม่บรรลุผลอย่างเท่าที่ควร ถึงแม้ว่าทั้งสองรัฐบาลระหว่างรัฐบาลไทย-รัฐบาลลาว จะมีทบทวนที่ความเข้าใจร่วมกันก็ตาม คนเหล่านี้ย่อมที่จะต้องดำรงชีวิตในประเทศไทยต่อไปโดย เลี้ยงไม่ได้ การที่เขาเหล่านี้จะดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่เป็นภาระแก่รัฐไทยมากนัก พระราชบัญญัติ การทำงานของคนต่างด้าวก็ได้อนุญาตให้คนที่อยู่ในสถานะเช่นนี้ทำงานได้แต่อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานอนุญาต แต่ปัญหาที่ปรากฏคือ คนเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่มี ใบอนุญาตทำงาน ทั้งที่มีสิทธิขอใบอนุญาตทำงานได้ตามกฎหมาย แต่ในบางพื้นที่สามารถ ทำงานได้ทั้งที่ไม่มีใบอนุญาตทำงาน และในขณะเดียวกันบางพื้นที่ก็มีการจับกุมด้วยเหตุที่คน เหล่านี้ไม่มีใบอนุญาตทำงาน ซึ่งข้อเท็จจริงก่อให้เกิดข้อกังขาว่า เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายไม่มี ประสิทธิภาพหรือเกิดจากสาเหตุใด ดังนั้นหากไม่มีการศึกษาถึงปัญหานี้อย่างรอบด้าน ผลก็คือมี การละเมิดสิทธิของบุคคล โดยสาเหตุจากการที่มีการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นเอกภาพ ซึ่งผลที่ ตามมาก็คือ คนเหล่านี้ไม่สามารถที่จะทำงานได้โดยชอบด้วยกฎหมายแล้วก็ไม่มีความสถานะทาง กฎหมายได้

ฉะนั้นผู้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาแนวทางในการจัดการที่ เหมาะสม และมีประสิทธิภาพต่อการกำหนดสิทธิในสถานะทางกฎหมายของคนลาวในประเทศไทย ให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับสภาพในสังคมปัจจุบัน ทั้งสถานการณ์ในประเทศและระหว่าง ประเทศ โดยกำหนดแนวทางการศึกษาไว้ดังนี้ สถานการณ์ด้านสถานะบุคคลตามกฎหมายของ บุคคลลาวในประเทศไทยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับรองสถานะทางกฎหมายของคนลาวใน ประเทศไทย ข้อจำกัดสิทธิของคนลาวในประเทศไทย และองค์ประกอบของรัฐไทยในการจัดการสถานะ ทางกฎหมายของคนลาวในประเทศไทย

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าคนลาวบุคคลใดหนึ่งนั้นที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยจะมีสถานะทาง กฎหมายย่อมต้องพิจารณาตามกฎหมายไทยไม่ว่าจะเป็นคนลาวที่เมืองชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ชอบด้วยกฎหมายและเกิดในประเทศไทยก็ตาม

จากปัญหาในกรณีต่างๆที่ได้กล่าวมาข้างต้นเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการ จัดการประชากรที่เกี่ยวกับปัญหาสถานะตามกฎหมายของคนลาวในประเทศไทยต่อกับ กระบวนการในการเข้าสู่สิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคนที่ควรจะได้รับเป็นไปอย่างถูกต้องและ

ยุติธรรมแก่คนลาวในประเทศไทยอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสภาวะความเป็นจริงทางเศรษฐกิจ สังคมและกระบวนการที่มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสองประเทศก็คือไทยและลาว ดังนั้นผู้เขียน จึงมีความเห็นและข้อเสนอแนะบางประการ ดังต่อไปนี้

ควรมีการสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นพนักงาน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ทั้งสองฝ่าย เช่น พนักงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทย เจ้าหน้าที่ฝ่ายลาว ทั้ง นายจ้าง ลูกจ้าง และประชาชนทั่วไปทั้งสองประเทศ เพื่อปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ ความเข้าใจถึงสิทธิหน้าที่ของแต่ละฝ่ายหน่วยงาน และการอยู่ร่วมกันด้วยความสงบ เรียบร้อยในสังคมทั้ง 2 ประเทศ

ควรมีการเร่งรัดในในความร่วมมือกันระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลลาวและในระดับ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการในการดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องการเข้า-ออกเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย บนพื้นฐานความตกลงสองฝ่าย และปฏิบัติตามหลักการต่างตอบแทน ต่างฝ่ายต่างมีผลประโยชน์ ร่วมกัน

รัฐบาลทั้งสองฝ่ายไทย-ลาว ควรมีการสร้างฐานข้อมูลทางระบบการประชากรทางทะเบียนราษฎรแบบออนไลน์หากันได้ในทางระหว่างประเทศเพื่อความสะดวกในการคุ้มครอง ประชากรของตน

หน่วยงานหรือองค์การที่ทำหน้าที่ในด้านความยุติธรรม เช่น ในระดับกระทรวงยุติธรรม หรือในระดับศาลยุติธรรมทั้งสองประเทศ ควรมีบทันทีที่ความเข้าใจในด้านการให้ความช่วยเหลือ ทางด้านความยุติธรรม ในกรณีที่แรงงานถูกละเมิดสิทธิในต่างๆและควรมีมาตรการลงโทษที่ ชัดเจนต่อกรณีนายจ้างที่ยึดบัตรประจำตัวของแรงงานลาว และควรมีองค์ของเอกชนในทาง ระหว่างประเทศเพื่อคอยให้บริการความช่วยเหลือในการดูแลแก่แรงงานลาวในประเทศไทยและให้ ความรู้ข้อมูลทางกฎหมายแก่คนลาวที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทย

Abstract

Thailand has received significant numbers of Lao people. There are several legal statuses, those who are lawful people, unlawful people and those who were born in Thailand but there is no recognition of legal personality as Thai citizen due to their father and mother are Lao. Great numbers of those people have entered to Thailand to be migrant workers and some have entered for other purposes. Some of them have legal relationships with Thai nationality. On account of different statuses of Lao people in Thailand, consequently there is complication in making Lao population management. Thai law provides flexibility for the authorities to allow illegal Lao migrant workers and those who have enter Thailand illegally to stay and work temporarily in the country as conditioned by law, government's policy and limitations during awaiting for sending back to their country of origin.: There are legal procedures and methodologies according to their statuses, differ for those lawful, unlawful and undocumented Lao people who were born in Thailand.

There are many international human rights laws have been enacted on protection of fundamental human rights to which everyone are entitled, for instance The Universal Declaration of Human Rights (UDHR), The International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR) and also Constitution of Kingdom of Thailand has enacted on the dignity and worth of the human person, essential rights, liberty and the equal rights of men and women. Nevertheless due to the limited resources in each country, the scope for legal rights and statuses of alien are conditioned by sovereignty of the state. For example, rights to live, rights for medical treatments rights to housing and rights to work for alien.

There are many statuses of Lao people who live in Thailand and although basics of human rights guarantee everyone basic freedoms and entitlements regardless legal status. Nevertheless the scope for their human rights at the local level is limited as they are not in their personal state. Their statuses are conditioned by sovereignty of Thailand. There are three categories of Lao people in Thailand: 1. Lawful, 2. Unlawful and 3. Those who were born in Thailand but do not possess identification documents.

It is undeniable of alien living in Thailand especially Lao people. Legal status legislation is marked by inadequate measures even though there is Memoranda of Understanding (MOU) between Thailand and Lao PDR. And also there is Aliens working Act 2008 that grants these people to work conditionally under ministry of Labour's policy. A basic problem lies in work permit. Most do not possess one. Policymakers grant labour permission to possess work permit. Meanwhile, in some area, there is policy to work without work permit. Conversely, some area labour will be arrested for not possessing work permit. This phrase of law enforcement is perhaps ineffective. Without studying on this problem thoroughly, there will be human rights caused lack of unities of laws. Subsequently, these people work illegally and do not possess legal status.

This dissertation is to adopt appropriate measures in enforcement of legislation of legal status of Lao residing in Thailand in accordance with current domestic and international situation. It focuses on four major issues: A situation of Legal status of Lao people in Thailand; relevant laws on legal status of Lao people in Thailand; Rights limitations of Lao people in Thailand; And government agencies in cooperation with recognising legal status of Lao people in Thailand.

Despite various statuses of Lao people in Thailand, the conclusion of legal status regarding classes; lawful, unlawful and undocumented Lao people who were born in Thailand. The procedures and methodologies according to their statuses differ for those.

As problems previously indicated, measures, for population management on legal status of Lao people in Thailand and to ensure fundamental rights to Lao people in Thailand in accordance with economic, social and procedure through bilateral agreements and MOU between Thailand and Lao PDR in cooperation with Thai and Lao's economies and societies regarding population management among these two countries on the basis of both benefits, is to ensure better knowledge between the authorities of Thai-Laos. For instance, Thai and Lao government officials, employers and employees and both citizens. To promote cooperation properly and effectively and to comprehend their responsibilities and living in harmony for both countries.

And to promote cooperation between the authorities of Thai-Lao. It should be focused on illegal immigration through bilateral agreements and MOU between Thailand and Lao PDR in accordance with reciprocity principle on the basis of both benefits.

Both governments should be introduced to bilateral online Household Registration to protect Thai and Lao citizens.

There should be MOU on Justice among organisations and agencies for example, justice ministries and justice courts. In assistance with labour who are exploited. There should be punishment in case of employer takes advantage of employee by possessing work permit of Lao labour. Moreover there should be private international organisations to support law to Lao labour in Thailand and legal knowledge to Lao people who plan to work in Thailand.